Valtiovarainministeriö

Kekäläinen Antti
Järvenpää Soila

Neuvostoraportti

19.2.2025

EU/8/2025-VM-37

ECOFIN-neuvoston 18.2.2025 ja Euroryhmän 17.2.2025 kokoukset, Bryssel: Yhteenvetoraportti

Kokous

Talous- ja rahoitusasioiden neuvosto (ECOFIN) 18.2.2025 ja Euroryhmä 17.2.2025, Bryssel

Neuvostossa keskusteltiin kilpailukyvyn parantamisesta ja sääntelyn yksinkertaistamisesta. Kilpailukyky-kompassi ja komission tavoitteet saivat laajaa tukea.

Venäjän hyökkäyssodan talous- ja rahoitusvaikutuksia koskevassa asiakohdassa komissio antoi tilannekatsauksen pakotteista sekä Ukrainan taloudellisesta tilanteesta.

Neuvosto hyväksyi määräenemmistöllä suosituksen Euroopan unionin varainhoitovuoden 2023 yleisen talousarvion toteuttamista koskevan vastuuvapauden myöntämisestä komissiolle. Viisi maata, mukaan lukien Suomi, äänesti vastuuvapauden myöntämistä vastaan. Lisäksi neuvosto hyväksyi yksimielisesti päätelmät vuoden 2026 talousarvion suuntaviivoista.

Finanssipolitiikan sääntökehikon toimeenpanoon liittyen neuvosto hyväksyi neuvoston suosituksen Unkarin keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellisesta suunnitelmasta sekä Unkaria koskevan liiallisen alijäämän menettelyn mukaisen neuvoston suosituksen.

Eurooppalaisen ohjausjakson asiakohdassa hyväksyttiin päätelmät varoitusmekanismia koskevasta kertomuksesta sekä suositus euroalueen talouspolitiikasta vuodelle 2025.

Neuvosto hyväksyi EU:n yhteiset linjaukset G20-maiden valtiovarain-ministerien ja keskuspankkien pääjohtajien 26.-27.2.2025 kokoukseen.

Talouden elpymisen asiakohdassa kuultiin komission tilannekatsaus elpymis- ja palautumistukivälineen toimeenpanosta sekä hyväksyttiin Belgian ja Latvian päivitetyt elpymis- ja palautumissuunnitelmat.

Euroryhmä keskusteli makrotalouden näkymistä ja tarkasteli viimeaikaista euroon ja euroalueeseen vaikuttavaa maailmanlaajuista kehitystä. Lisäksi euroryhmä hyväksyi suositusluonnoksen euroalueen talouspolitiikasta vuodelle 2025. Euroryhmä myös hyväksyi sen ensimmäisen vuosipuoliskon työohjelman.

ECOFIN

Muut asiat/ Tilannekatsaus vireillä oleviin rahoituspalvelualan lainsäädäntöhankkeisiin huomioiden nähtävissä oleva tarve vähentää sääntelytaakkaa

Puheenjohtaja kertoi, että toimielinten väliset kolmikanta- eli trilogineuvottelut ovat meneillään pankkien kriisinratkaisupaketista sekä vähittäissijoittajastrategiasta (RIS). Rahoitusdatan saatavuutta (FIDA/Open Finance) koskevan asetuksen osalta trilogineuvotteluiden odotetaan alkavan piakkoin. Näiden lisäksi pyritään saavuttamaan neuvoston näkemys maksupalvelupaketista (PSD/PSR). Työryhmäkäsittely arvopaperien selvityssyklin lyhentämisesityksestä on myös alkamassa. Niin RIS- kuin FiDA-neuvotteluissa puheenjohtaja ilmoitti toimivansa sääntelyn yksinkertaistamis-/ virtaviivaistamisagendan mukaisesti. Komissio painotti yksinkertaistamisfokuksen kokonais-valtaisuutta tämän komission mandaatissa.

Kilpailukyky, yksinkertaistaminen ja liiketoimintaympäristön parantaminen Euroopassa: Kilpailukykykompassi

Puheenjohtaja alusti muistuttamalla, että yksinkertaistaminen / virtaviivaistaminen on vain yksi osa-alue kilpailukyvyn parantamisesta käytävästä keskustelusta. Verotus, pääomamarkkinaunioni, puolustuksen rahoitus ja EU:n budjetti ovat myös tärkeitä tässä yhteydessä. Puheenjohtajatrion (Puola, Tanska ja Kypros) kesken on sovittu, että tätä asiakokonaisuutta tullaan koordinoimaan yleisten asioiden neuvoston (YAN) ja sen alaisen *ad-hoc* työryhmän kautta. Omnibus I aloite tuodaan maaliskuun ECOFIN-neuvoston kokoukseen. Verotyöryhmä valmistelee päätelmiä kilpailukykyyn liittyen. Tämä asia tulee olemaan myös Eurooppa-neuvoston asialistalla.

Komissio esitteli tiivistetysti kilpailukyky-kompassin. On tärkeää, että on yhteinen näkemys EU:n talouden tilanteesta ja on tärkeää tehdä teollisuuspolitiikkaa. EKP antoi täyden tuen komission ehdotuksille. EIP painotti markkinaintegraatiota, yksinkertaistamista ja investointeja.

Asiasta käytiin täysi pöytäkierros. Useampi jäsenvaltio toisti jälleen toimien tärkeyttä puheiden sijaan. Kompassille annettiin laajaa tukea, mutta todettiin myös tarve ymmärtää paremmin, miten se toimeenpannaan eri ehdotuksissa. Keskustelussa esiin nousseita aiheita olivat muun muassa koheesion tärkeys, ja että pääomamarkkinaunionin kehittämisessä tulisi ottaa huomioon kaikkien, myös pienempien tarpeet. Kestävyysvaateiden järkeistämistä ja viivästyttämistä tuettiin laajasti. Lisäksi muistutettiin verotuksen kuulumisesta kansalliseen kompetenssiin.

Suomi painotti puheenvuorossaan sisämarkkinoiden reilun toiminnan tärkeyttä, EU-rahoituksen suuntaamista parhaisiin, meriitti-perusteisiin kohteisiin (InvestEU, Horizon). Lisäksi todettiin, että Suomi on kriittinen uusien velkapohjaisten instrumenttien suhteen. Pääomamarkkinaunionin suhteen tuettiin korkeaa kunnianhimon tasoa. Kilpailukykykoordinaatioinstrumentin suhteen Suomen todettiin olevan avoin, mutta on tarve ymmärtää, miten tämä toimii yhdessä esim. eurooppalaisen ohjausjakson kanssa.

Venäjän Ukrainaan kohdistaman hyökkäyksen talous- ja rahoitusvaikutukset

Komissio muistutti, että 27.1.2025 neuvosto jatkoi jälleen kuudella kuukaudella EU:n pakotteita ja sen johdosta Venäjän keskuspankin jäädytettyjen varojen tuotot siirtyvät lainayhteistyömekanismiin. Komissio totesi, että USA on ilmoittanut jäädyttävänsä lähes kaiken ulkomaanavun, mutta tällä ei ole vaikutusta USA:n ERA-sopimuksen osuuteen, koska USA on jo siirtänyt koko summan 20 mrd. dollaria

maailmanpankkiin. Tästä 16 mrd. dollarin osalta on jo tehty lailliset sopimukset niiden käytöstä ja 4 mrd. dollaria on maailmanpankin erillisrahastossa (FIF).

Komissio kertoi myös, että Ukrainan makrotaloudellisen rahoitusavun (MFA) kautta maksettiin Ukrainalle tammikuussa 3 mrd. euroa ja maalis-marraskuussa sen kautta maksetaan 1 miljardia euroa kuukaudessa ja 6 mrd. euroa joulukuussa. Ukrainan jatkuva tukeminen on komission mukaan keskeistä. Venäjän talous on myös hidastumassa. Pakotteiden toimeenpano on keskeistä niiden tehokkuuden kannalta. 16. pakotepaketin suhteen valmistellaan lisätoimia.

Suomen puheenvuorossa todettiin muun muassa, että on tärkeää, että EU lisää tukea Ukrainan sotaponnistelujen tukemiseksi, jotta Ukraina voi neuvotella kestävän ja oikeudenmukaisen rauhan. Suomi painotti, että tulitauko ja mahdolliset rauhanneuvottelut eivät voi toteutua ilman Ukrainaa. Ja, että Euroopan turvallisuusarkkitehtuuri on Euroopan asia. Pakotteita tulee myös kiristää. Myös muita kansainvälisen oikeuden puitteissa toteutettavia toimenpiteitä tulisi harkita.

Puheenjohtaja on tyytyväinen, että EU:n rahoitustuen toimeenpano etenee ja pakotteita valmistellaan lisää sekä toivoo, että 16. paketista voidaan sopia ennen sodan vuosipäivää. Maaliskuun Ecofin-neuvostossa tässä asiakohdassa on tarkoitus keskittyä pakotteisiin tullinäkökulmasta.

EU:n budjetti: Suositus vuoden 2023 talousarvion toteuttamista koskevan vastuuvapauden myöntämisestä komissiolle

Puheenjohtaja totesi, että neuvoston suosituksessa huomioidaan Euroopan tilintarkastus-tuomioistuimen (ETT) havainnot virheiden määrän kasvusta ja kehotetaan komissiota ja muita toimijoita ryhtymään toimiin virheiden korjaamiseksi ja ETT:n suosituksen toimeenpanemiseksi. Samalla neuvosto kuitenkin huomioi myös komission näkemyksiä menojen monivuotisuudesta ja jo tehdyistä korjaustoimista ja suositellaan vastuuvapauden myöntämistä komissiolle.

Viisi jäsenvaltiota, mukaan lukien toista kertaa myös Suomi, äänesti vastuuvapauden myöntämistä vastaan. Suomi, äänesti vastuuvapauden myöntämistä vastaan, koska virhetaso oli noussut merkittävästi edellisestä vuodesta.

Puheenjohtaja totesi komission saaneen neuvostolta vastuuvapaussuosituksen, mikä voidaan nyt tiedottaa Euroopan Parlamentille.

Päätelmät EU:n vuoden 2026 budjetin suuntaviivoista

Puheenjohtaja kuvaili suuntaviivoja lyhyesti. Niissä tunnustetaan budjetin tärkeä rooli EU:n tavoitteiden ja prioriteettien saavuttamisessa, rahoituskehyksen väliarviossa päätetyn mukaisesti. Eurooppa-neuvoston päätökset on huomioitava tarkkaan, ja vuoden 2026 budjetin täytyy jatkaa Ukrainan tukemista.

Komissio totesi arvostavansa puheenjohtajamaa Puolan työtä yksimielisten neuvoston suuntaviivojen laatimisessa. Ukrainan tuki jatkuu, Eurooppa-neuvoston saavuttama rahoituskehyksen väliarviosopu on tärkeä, pitkän ajan tavoitteista pidetään kiinni. Komissio muistutti kuitenkin rajallisista marginaaleista ja joustomahdollisuuksista. Budjettivallan käyttäjien ensimmäinen trilogikeskustelu vuoden 2026 talous-arvioprosessista järjestetään huhtikuun lopulla.

Puheenjohtaja totesi suuntaviivojen tulleen hyväksytyiksi.

Finanssipolitiikan sääntökehikon toimeenpano
a) Keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteelliset suunnitelmat: Neuvoston suositukset
b) Liiallisen alijäämän menettelyn mukaiset neuvoston suositukset

Puheenjohtaja totesi, että asiakohdassa on tarkoitus hyväksyä neuvoston suositus Unkarin keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellisesta suunnitelmasta sekä neuvoston suositus Unkarin korjaavasta urasta.

Komissio kertoi, että antoi myönteisen arvion Unkarin keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellisesta suunnitelmasta sekä suosituksen korjaavasta urasta, joka on linjassa suunnitelman nettomenouran kanssa. Komissio antaa ensimmäiset arvionsa kevätpaketin yhteydessä, jotka perustuvat ensimmäisiin kansallisiin edistymisraportteihin.

Puheenjohtaja totesi, että neuvosto hyväksyi suositukset.

Eurooppalainen ohjausjakso 2025
a) Päätelmät Varoitusmekanismia koskevasta kertomuksesta 2025
b) Suositus euroalueen talouspolitiikasta 2025

Puheenjohtaja kertoi, että komissio julkaisi 18.12.2024 toisen osansa syyspaketista ja komissio esitteli dokumentteja neuvostolle tammikuun Ecofin-neuvostossa. Suositus euroalueen talouspolitiikasta menee seuraavaksi maaliskuun Eurooppa-neuvostolle puollettavaksi, jonka jälkeen ne palaavat neuvostoon hyväksyttäväksi.

Komissio totesi, että varoitusmekanismia koskeva kertomus aloittaa makrotaloudellisen epätasapainon tarkastelun (MIP) ja kiitti komiteoita hyvästä työstä. Suositus euroalueen talouspolitiikasta antaa vankan selkänojan ohjata talouspolitiikkaa.

Asiakohdassa hyväksyttiin päätelmät varoitusmekanismia koskevasta kertomuksesta sekä suositus euroalueen talouspolitiikasta.

G20-maiden valtiovarainministerien ja keskuspankkien pääjohtajien 26.-27.2.2025 pidettävän kokouksen valmistelu: EU:n yhteiset linjaukset

Puheenjohtaja totesi, että tämä on ensimmäinen kansainvälinen kokous, jossa mukana on USA:n uusi hallinto ja toki myös ensimmäinen kokous Etelä-Afrikan G20-puheenjohtajakauden aikana.

Komissio totesi, että on tärkeää, että G20 pystyy täyttämään sen päätavoitteet ja mandaatin. EU:n tulee pysyä yhtenäisenä ja pyrkiä rakentamaan siltoja sekä jatkamaan transatlanttisia suhteita. EU:n tulee olla valmis myös puolustamaan taloudellisia intressejään.

Asiakohdassa hyväksyttiin EU:n yhteiset linjaukset G20-maiden valtiovarainministerien ja keskuspankkien pääjohtajien helmikuun kokoukseen.

Taloudellinen elpyminen Euroopassa
Elpymis- ja palautumistukivälineen (RRF) mukaiset neuvoston täytäntöönpanopäätökset

Puheenjohtaja totesi, että tarkoituksena on hyväksyä Belgian ja Latvian kohdennetut päivitykset niiden elpymis- ja palautumissuunnitelmiin.

Komissio kertoi lyhyesti RRF-välineen toimeenpanon tilanteesta. Viime vuoden loppuun mennessä välineen kautta on myönnetty noin 300 mrd. euroa rahoitusta ja tällä hetkellä komissio arvioi 23 maksupyyntöä, joiden arvo on yhteensä noin 68 mrd. euroa. Komissio kertoi, että on antanut vihreää valoa Alankomaiden ja Suomen toisista maksupyynnöistä. Komissio odottaa, että maksupyyntöjä tulee tämän vuoden aikana kiihtyvällä tahdilla. Ennen välineen aikamäärettä elokuuta 2026 komission pitäisi arvioida vielä yli 3 800 tavoitetta ja välitavoitetta. Komissio totesi, että on antanut eilen vihreää valoa Irlannin suunnitelman päivitykselle ja arvioi tällä hetkellä 5 muuta päivitystä.

Komissio muistutti, että jäsenvaltioilla on mahdollisuus siirtää RRF-osuudestaan 10 prosenttia InvestEU:n jäsenvaltio-osastoon, mutta päivityksiä suunnitelmiin tulisi tehdä tämän osalta viimeistään kesään mennessä. Komissio kertoi lopuksi, että käsillä olevat päivitykset ovat kohdennettuja päivityksiä ja perustuvat art. 21 RRF-asetuksesta. Päivityksillä ei ole vaikutusta suunnitelmien kunnianhimoon. Vaikka RRF-väline on komission mukaan ollut menestystarina, niin komissio kannusti kaikkia jäsenvaltioita kiihdyttämään toimeenpanoaan.

Puheenjohtaja totesi, että neuvosto hyväksyi Belgian ja Latvian päivitetyt elpymis- ja palautumistukisuunnitelmat.

Muut asiat

Espanja kertoi, että Sevillassa järjestetään 3.7.2025 neljäs YK:n kehitysrahoituskonferenssi (FFD4), johon osallistuu YK-maiden lisäksi WTO, Maailmanpankki sekä IMF. Konferenssi pidetään tärkeänä ajankohtana ja se on myös mahdollisuus EU:lle toimia yhtenä äänenä sekä ylläpitää EU:lle tärkeitä teemoja kansainvälisellä agendalla.

Suomen edustajat
Valtiovarainministeri Purra ja virkamiesvaltuuskunta

EURORYHMÄ

1. Bulgarian tilannekatsaus lähentymiskriteerien täyttämisestä

Bulgarian valtiovarainministeri Temenuzhka Petkova kertoi euroryhmän ministereille Bulgarian edistymisestä euron käyttöönoton kriteerien täyttämisessä.

2. Makrotaloudellinen katsaus ja näkymät euroalueella nopeasti kehittyvässä globaalissa ympäristössä

Euroryhmä keskusteli makrotalouden näkymistä ja tarkasteli viimeaikaista euroon ja euroalueeseen vaikuttavaa maailmanlaajuista kehitystä komission ja Euroopan keskuspankin alustusten perusteella. Keskustelussa korostui euroalueen yhtenäisyyden merkitys globaaleissa haasteissa; euroalueen resilienssi viimeaikaisissa kriiseissä on osoittautunut hyväksi. Keskustelussa nousi esille, että euroalueella on jatkettava työtä muun muassa toimien parissa, jotka johtavat inflaation, alijäämien, ja velan alenemiseen, kilpailukykyiseen talouteen ja toimivaan rahoitussektoriin. Keskustelua käytiin myös tulevista kansainvälisistä kokouksista Etelä-Afrikassa.

3. Euroalueen suositus vuodelle 2025 ja sen rooli lähitulevaisuudessa

Euroryhmä keskusteli suositusluonnoksesta euroalueen talouspolitiikasta vuodelle 2025 ja hyväksyi sen valmisteluna suosituksen hyväksymistä varten talous- ja rahoitusasioiden neuvoston kokouksessa seuraavana päivänä. Suositus liittyy kilpailukykyyn, kestävyyteen sekä makrotaloudelliseen ja rahoitusvakauteen. Euroryhmän puheenjohtaja totesi, että suosituksella on merkittävä poliittinen painoarvo, ja euroryhmän keskustelussa korostui, että suositusta voisi tulevaisuudessa hyödyntää tehokkaammin seuraamalla sen toimeenpanoa jäsennellysti ja johdonmukaisesti.

4. Euroryhmän työohjelma heinäkuulle 2025

Euroryhmän puheenjohtaja esitteli euroryhmän ensimmäisen vuosipuoliskon työohjelman ja ministerit hyväksyivät sen.

5. Muut asiat: Irlannin ja Belgian hallitusten poliittiset painopisteet

Irlannin uusi valtiovarainministeri Paschal Donohoe ja Belgian uusi varapääministeri ja budjettiministeri Vincent Van Peteghem esittelivät hallitustensa poliittiset prioriteetit.

Suomen edustajat

Alivaltiosihteeri Leena Mörttinen ja EU- ja kansainvälisten asioiden sihteeristön päällikkö Marketta Henriksson (VM).